

Nro. 19.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken September 4-ik napján
1807-ik esztendőben.

B é t s.

Fő Tiszt. Pongrácz János Urat, a' Filozofianak és szabad mesterségeknek Doktorát, a' napkeleti nyelveknek, és az Ó's Uj Testamentum Hermeneuticájának avagy magyarázatjának a' Nyitrai Püspöki Seminariumban Tanítóját, és ugyan ott az alsó Városnak Plebánusát, Nyitrai valóságos Canonicussá, úgy szinte Károly Ferdinand Váczi Püspök Eő Királyi Fő Herczégének Tzeremoniariussát Báró Gerliczy Felix Urat Váczi honorarius Canonicussá; végezetre, ennek nagy érdemű testvér bátyját B. Gerliczi Mi-

T

hály Urat, a' ki a' Felsőleges Status' Tanácsánál való szolgálatjában magát nagyon meg különböztette, és Rajner Miklós Concipista Urat hofszas és hiv szolgálatjára nézve, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancelláriánál udvari Titoknokokká tenni méltóztatott Fels. Urunk.

A' hat hétnél tovább tartott rekkenő és bágyasztó hévség után, e' most folyó Sz. Mihály havának 1. ső napján kezdettünk leg elsőben szabadabban lélekzeni, ennek reggeli óráin hivesült meg a' levegő néminémüképen, de a' mit régulta sohajtozva vár a' nép, mai napiglan sem történt meg, az az, máig sem asztatták meg az égi nedveffégek a' meg repedezett szomjuhozó földet, melly miatt minden későbbi mezei termések, mint p. ó. a' kaposzta, a' répa s. a. t. ki száradtak, és másodsor kellett azokat fel szántani, 's bé vetni, de ha eső nem érdeklí, ennek is kevés sikere fog lenni.

Európának nemcsak déli és napnyugoti részeiben, hanem még az északi Országokban is rendkívül való forróság tapasztaltatott az el múlt Julius és Augustus hólnapokban, olyan a' millyenre a' leg korösabb ember sem emlékezhetik. Itten a' Reaumur meleg mérője fzerént 28 1/2 gradusra, Franczia Ország déli tartományaiba 30 1/2, Veronában 31, Genuában az árnyékos helyeken 33, a' hol pedig a' nap sűgarai egész nap sűtöttek 43 gradusra, a' hegyes völgyes északi Országban Svécziában, nevezetessen annak fő városában Stockholmban 32 1/2 gradusra lépett a' nagy melegség. **Ez** tekintettel paradoxumnak lehetetlenségnek

tartják azt némellyek, hogy ott és több északi tartományokban annyira nevedhessen a' nyári hevség, de az által lehet ezt megvilágosítani, hogy Svéciában a' nyári napok igen hosszúak, az éjelek pedig csak néhány órákig tartanak. Laplandiában két egész hólnapig szüntelen nap van, melly miatt a' levegő a' napnak hosszas hevségétől nagyon felmelegítettik.

Gondolni lehet, melly nagy kárt okozhatott ez a' rendkívül való nagy hevség a' természetben mind az okos mind az oktalan teremteseknek. Olaszországban valamint a' koros embereknek úgy a' gyermekeknek is ártalmas volt ez a' nyári nagy hevség. A' közép idejű és koros emberek közül, kiváltképpen azok között, a' kik mezei munkájok által szokták kenyereket keresni, sokan megőrültek, gutta ütésbe és agyvelő gyulladásba estek. A' gyermekek anginát, az az torokgyékot kaptak, és ha az e florescentziák, az az, a' bőrnek felső színére ki ütött apró fakadékok rajtok nem segítettek, lehetetlen volt őket a' haláltól meg menteni. — A' hivesítő italokkal való mertékletlen élés kolikat, tüdő, máj, és belek gyulladását, a' hivesítő helyeken való múlatás rheumatismust és arthritist, az az, vastag húsoknak hasogatását és a' tsontoknak öfzve foglaltatások közt való fájdalmakat okoztak. Sokan, a' kik a' vízben való fürdés által akarták hevségeket enyhíteni, a' Neptunus áldozatjaiva levének. Itten a' Policiának leg jobb intezetjei mellett is nem kevesen hóltak a' vízbe. Egy ifjú mélzáros legény pedig megfagyott, az az, a' jeges veremben küldetvén husért,

forró testével a' jégre le fekütt , és az ártalmas nedvességnek testébe lett vissza verettetése miatt gutta ütésbe esett, 's meg merevedve vonattatott ki a' jeges veremből.

Itten noha hat vagy hét hetekig felettébb való volt a' hevség, mindazáltal még is kevesebb és szelidebb nyavalyak tapasztaltak mint a' múlt esztendőbéli mértékletes nyáron, 's kevesebb ember is holt meg mint akkor. A' testnek viszketek és alkalmatlan veres ki ütésein, orr folyáson, fejér has folyásokon, orron való vérzéseken, a' vastag húsoknak hasogatásaim, és a' tsuklóknak fájdalmain kívül kevés nyavalyak uralkodtak, a' mortalitas avagy halandóság sem volt az iden olly nagy mint tavaly.

A' szőlő termő hegyek bőv szürettel biztatják a' szőlőmives gazdákat, minden szőlőtökén 10. 20. sőt 30 szőlő gerezdek is találatnak. — A' Wieden nevezetü külső városban egy vendéglőkortsmáros kerületben egy olly szőlő tőke találtatik, mellynek hosszan ki terjedt vesszőin 1300 sűrt szőlő szemléltetik. — Ehez hasonlóra senki sem emlékezhetik az élők között.

Az oktalan állatokra, nevezetessen a' szarvas marhákra nézve is igen ártalmas volt a' mostani nyári hevség. A' legelő mezőkön lévő fű egészen ki sűlvén fáknak leveleivel, e' hol pedig e' nem találatik, száraz kóróval és ártalmas gyökerekkel, a' patakok ki száradván bűzshödt tavaknak vizével táplallyák magokat, melly miatt sok helyeken hullonak a' szarvas marhák, melly mi-

att és a' takármánynak szük vólta miatt, a' marha árra nagyon alább szállott. Ugy tartják az időjárásait szorgalmatosan vizsgáló Tudósok, hogy a' meleg nyár után mindenkor hideg tél következik, melly ha olly mértékben leszen mint vólt a' nyári hévség, az utzákon is meg fagy az ember.

Magyar Ország.

Posonyból Augustus 18-ik napján. A' múlt szombaton az ide való Fő Prépostnak, Mélt. S ó b e r J a n o s Urnak, és a' Plebánia Administratorának, F. Tiszt. G u l i k J ó s e f Urnak rendelésekből áhétatos bútsújárás tartatott a' fő templomból a' Sz. Szalvátor templomába. Igen nagy számmal jelentek meg ezen áhétatosságra a' Posonyi lakosok, úgy hogy több hét ezer embernél követte azon bútsújárást, és a' Mindenhatónak esedezett, hogy egy hafznos essővel áldjon meg bennünket, mivel a' rend kívül való és tartós forróság miatt mind az emberek betegeskedni, mind a' mezők száradni, mind a' szarvas marha húllani kezdett. Az egész tanuló ifjuság, minden Szerzetesek, a' Nemes Káptalan, az itt lakó uraságok, a' városi Előjárók, a' tzéhek s. a. t. buzgón áhétatoskodtak ezen alkalmatossággal. Az áhétatosság dél utánni 5 órától fogva 8 óráig tartott. A' követett éjjel szép esső vólt, de tsekély, utánna való nap, úgymint, e' folyó húlnap 16-ikán menydörgéssel és égi háborúval elegyes zápor esső frisseltette meg a' levegőt.

Az ide való Nemes Káptalan két derék férfival szaporodott meg, úgymint, Fő Tisztelendő

Jordánszky Elek Úrral, a' ki a' N. Szombati nevendék Papságnak néhány esztendőktől fogva nagy haszonnal a' Theológiát tanította, és T. Amichel Antal Győri tudós hazánkfiával, a' ki a' Bécsi Universitásban a' Természeti tudományt 33 esztendőig ditsiretessen tanította. Ezen két tudós és érdemes hazánkfia ezen folyó hólnap 12-ikén iktattattak bé méltóságos Papi hivataljokba; ma pedig F. Tiszt. Alagovich Sándor Kánonok Urat az ide való belső és külső Tanátsnak Katolikus tagjai Város Plébánusának választották.

Északi Amerika.

Egy Német Orszagi hires, és a' világi történeteknek könyvében a' Historiában igen jártos keltes, de két esztendővel ennekelőtte meg halálozott Tudós a' múlt század történeteiről kiadott betses munkájában azt jegyzette meg, hogy a' 16-ik századtól fogva allig múlt el egy esztendő, mellyben e' világnak egyik vagy másik részében, nevezetesen pedig Európában a' nemzetek egymás ellen hadat ne viseltenek volna. Hogyha az el múlt századokat meg vizsgálánk, mi is úgy tapasztalánk a' dolgot. Allig múlik el egyik háború, mikor már nyomba követi a' másik. Ezt bizonyityák Angliának Dánia, és az Ámerikai Respublikának Anglia ellen indított háborúi, mellyeknek indító okairól a' múlt posta napon egy két szóval már szóllottunk, és még bővebben fogunk ennekutánna szóllani.

Az Ámerikai Izabad Statusok, 's velek együtt

a' Washingtoni Congressus igen nehezen szível-
 vén azt, hogy a' N. Britanniai hajók a' tengere-
 ken való uradalmat magoknak akarván tulajdo-
 nitani, minden szabad Nemzeteknek hajóikkal
 hatalmasul bánnak, a' tromfot tromfal igyekez-
 nek vissza fizetni. E' végre a' közelébb múlt Kis
 Asszony havának 2-ik napján, a' fellyebb említett
 Congressusnak avagy nemzeti Gyűlésnek mostani
 derék Praesidense, az az, Előülője Jefferson
 ezen szabad Respublika nevében egy hirdetményt
 tétetett közönségessé, mellyben a' fegyveres An-
 glus hajóknak azt parantsollya, hogy az Améri-
 kai tengeri partoktól legottan tavozzanak el, hogy
 azokkal semmi némű egyefféghen ne legyenek a'
 lakosok, semmi féle eleéggel és itallal ne segítsék
 azokat, hogy azon Köz Társaság hadakozó hajó-
 it minden haladék nélkül készítsék ki, és hogy
 száz ezer főből álló tartománybéli katonaság ál-
 lyon ki a' tenger partokon vigyázatra.

A' lakosoknak Anglusok ellen való haragjok
 azon idő pontjától fogva igen nagyon meg neve-
 kedett. — A' Lyndhaveni bayban, az az tenger
 öblében 200 Anglus hajós katonák eleségnek és
 viznek hajóikra való vitele végett ki szálván, 400
 Amerikánusok ellenek mentek, 's velek öfzve vesz-
 vén amazok közül 4 vagy 5 embert meg öltek,
 's illyenképen el kezdték a' Bríttusokkal való
 ellenségeskedést. — Az Angliai kikötő helyekben
 lévő Amériikai hajók még ugyan le nem árestal-
 tattak, 's azokból szabadon ki evezhetnek; de az
 Angliában tartozkodó Amérikánusoknak onnan el

menni nem szabad, semmi passzus levelet nem ad nékiek a' Kórmányszék.

A' Londoni *The Courier* nevezetű ministerialis újság leveleknek szerzője azt írja, hogy azon történet, melly a' *Leopard* nevezetű Anglus és *Chesapeake* Amériikai hajók közt három Amériikai születésű Anglus hajós katona miatt esett, töbnire minden Amériikai városoknak, gyűllés tartásra szolgáltatott alkalmatosságot, melyekben azt végzették, hogy az Anglus hajók előtt minden kikötőhelyeik zároltassanak bé, hogy minden velek való egyeifég szakasztassék félbe. Ellenben több Anglus hajós Kapitányok meg boszszonkodván sok helyen erőszakossan ki szállottak, és erőszakkal el vitték marháikat. — Az Amériikai Statusok (igy szöll továbbá a' fent említett Londoni officialis tudósítás) minden intézeteket meg tesznek a' tenger partoknak jó védelmező állapotba leendő helyheztettetésekre, és tengeri erejének hadi lábra való helyheztetésére, minden tiszteteket Norfolkba öfzve hivattak s. a. t. Mind ezekről, illy itilet tétellel van ez az újság levél, hogy az Amériikai szabad Statusokkal való hadakozás nem karára, hanem inkább nagy hasznára fogna az Angliai kereskedésnek szolgálni.

Hadi Történetek.

A' 17-ik Augustusi Altonai levelek így szólnak: A' Dánia és Anglia Országok közt való háború már valósággal el kezdődött. A' Dániai Korona örökös Herczegnek parantsolatjára mind itt, mind minden Dániai tartományokban az Anglusok le

árestáltattak, és minden Angliai portékák seques-
trum alá rekesztettek, a' ki a' keze közt lévő An-
glus portákákat el titkollya, keménnyen meg fog
büntettetni.

Ennek a' Dániával való háborúnak szerző
okául egyedül az Angliai Kormányzékot teszik a'
közönséges levelek, a' melly azt kívánta a' Koro-
na örökös herczegtől: 1) hogy Dánia eddig való
neutralitasáról le mondván Angliával és Svéciával
szövetségbe álljon — 2) hogy az Anglusok és Fran-
cziák közt lévő háború végéig a' Cronenburgi
erősséget és a' Zelandiai szigetet adja által Dánia
az Anglusoknak s. a' t. melly kívánságokat nem-
csak bé nem tellyesítette a' Korona örökös her-
czeg, sőt világossan ki mondotta Jakson Anglus
követnek, hogy az erőszakot erőszakkal fogja
visszonozni. Ezen kinyilatkoztatás után mingyárt
el távozott a' nevezett Anglus követ Kielből,
az Anglus hajóra ment, 's azolta világossan ki
mondották a' Sundban lévő Anglus hajóseregnek
vezérjei, hogy ha Augustus 14-ik napjáig a' Dániai
Országgló szék által nem adják nékiek a' Zelándiai
szigetet, mingyárt akkor el kezdik az ellenséges-
kedést.

Az illy kétséges kimenetelű környülállások közt
a' Dániai Király sem magát sem a' Kir.familiát bator-
ságosnak nem tartván Koppenhágában Jüttlandiába
nevezetessen Koldingenbe ment 's ott akarja a'
dolog kimenetelét el várni. Glückstadtba Holzati-
ának fő városába pedig egy hirdetményt tétetett
Augustus 16 ik napján közönségessé, mellyben a'
következendő fontos tárgyakat adja alatta valói-

nak tudtokra, hogy minekutánna Anglus követ Jackson azon hólnap 13-ikán világossan ki mondotta volna, hogy az Anglia és Dánia Országok közt való háborútel kerülni lehetetlen volna, 's egyszersmind magának szabad el menetelre való levelet kért volna, következésképen olybá lehet tartani, mintha Dánia és Anglia közt a' háború már el kezdődött volna: minden mi hiv jobbagyainkat arra unszollyuk, hogy az ellenség gonosz szándékának el távoztatására, és erőszakos meg támadásának vissza verésére, mindenütt, a' hol kivántatni fog fegyverhez nyúljanak, hogy minden Anglus portékakat, akarkinek keze közt legyenek azok, az Előjáróknak kezekbe adják, minden Angliai jobbagyokat mint Dánia ellenségeit úgy tekintsék, és őrizet alá rekeffzék s. a. t.

A' Svéciai Pomerániában, nevezetessen a' Stralsundi erőffég vidékén a' Francziák és Svékusok közt való háború is keményen folytattatik. Egy Franczia hadi tizt a' Milzovi tó hadi Izállásról így ir egy jó barátjának: A' mi ostromlást tárgyazó munkaink, mind jobban jobban közelgetnek Stralsundhoz, három hét múlva oda bé menünk. E' folyó Augustus 6-ik napján a' Svékusokat 500 ember veszteséggel minden külső posztjaikból ki vertük. E' nap leg alább 2000 ägyü golyobist és bombit repitettek ki reánk a' várból, de igen keves kárt okoztak minékünk. Aug. 8-kán ismét 600 bombit küldöttek reánk, és egy ifjú artilléria tiztet életétől meg is fosztották. A' fegyverszünést ismét meg akarja a' Svécziai

Király újítani, de semmit sem ügyel a' Franczia vezér az ő szavaira.

A' Stralsundi erősségnek jelenvaló sorsát ekként festik le a' Sverini tudósítások: „Ennek a' városnak boldogtalan sorsa minden érzékeny embert szomorúsággal tölt bé. A' midőn kívülről mind jobban jobban közelget az ellenség annak falaihoz, midőn mind közelebb közelebb van az a' szörnyű szempillantat, melyben ez a' város az ágyú tüze által egy kőhálommá változtatik, belőről mind a' lakosoknak okosabb része, mind a' benn lévő katonaság nyughatatlanságban, és szüntelen való félelemben él.

Gondolóra véven e' dolgot azon városnak értelmesebb tagjai, a' múlt Juliusnak 28-ik napján, a' Magistratust, és a' polgárságnak 50 véneit a' Királyhoz küldöttek, a' kik mind esedező leveleik által, mind szóval azon esedeztenek, hogy ő Kir. Felsege a' fenyegető veszedelmet azon várostól fordítsa el, és szerezze vissza Pomerániának a' tsendeséget és békefféget. A' Király következőképen felelt esedezésekre, hogy a' veszedelemnek azon várostól és tartománytól való elhárítása vegett kézz minden lehetőséget végbe venni, ugyan ezért Julius 14-ik napján, a' fegyverszünéssel a' comman-dirozo Generált meg kínálta, de a' ki olly feltétellel akart arra állani, hogy Frantzia katona' őrizet helyheztesse Stralsundba. De Eő Felsege sem magára, sem a' Pomerániai nép boldogságára nézve azt nem mivelhette. Azonban egész bizodalmat a' Fels. Ur Isten kegyelmébe és által-

mába helyhez teti, egyszersmind arra intette a' hozzá ment városi Előjárókat és polgárokat, hogy hasonló bizodalommal lelkesítettvén, tsendességben, 's békességben legyenek s. a. t.

A' leg újabb tudósításokból azt olvassuk, hogy a' Sundban volt Anglus hajósereg Zelandiába ki szállott, 's azon szigetnek erősebb helyeit elfoglalta. Ennek birtokokba lett vétele által arra tze. lozni lattatlk az Angliai ministerium, hogy az Orosz és Prussziai hajóknak a' Balticum tengerből leendő kimeneteleket akadályoztathassa, és hogy a' Dániai hadakozó hajókat Anglia hadi szolgálatjára kényszerithesse. Minthogy a' Prussziai kikötő helyek előtt sok fegyveres Anglus hajók ólálkodnak, oly rendelést tétetett a' Király, hogy mindenütt a' hol szükséges leszen, batteriák készitetteffenek a' tenger partyain. A' Francziák is jó védelmező állapotba helyhez tetik Danczigot és Weichselmündet.

Frantzia Birodalom.

A' 17-ik Augustusi Párisi tudósításokból azt olvassuk, hogy a' Boulognei kikötő helybe egy fő Anglus szállott volna ki, de nem diplomaticus rangal, hanem tsak mint magános személy. Napoleon Császár e' dologról tudósítást vévén mingyárt egy meg hitt személyt küldött oda, olly végből, hogy meg tudhassa mitsoda fel teteleket hozott légyen Angliából az a' személy.

Párisba lett haza menetelétől fogva szüntelen való foglalatossághan van Napoleon Csá.

szár, a' Status Tanáts is egész éjfélig együtt van. Ugy hallatik, hogy a' Császár az Országának néhány Osztályait, nevezetessen a' Fr. Revolutio alatt nagyon esmérteffé lett Vendei Osztályt meg látogattya, és azon igyekezik, hogy annak elpusztúlt városait, helységeit, és környékeit azon virágzó állapotba helyheztettethesse, a' mellyben a' Fr. revolutió előtt vóltanak.

Napoleon Császárnak hatalmas ellenségein vett fényes győzedelmeinek meg hálálasokra, Augustus 15-ik napján, a' Párisi fő templomban Te Deum laudamus tartattatott, mellyen maga a' Császár, az egész Császári familia, minden Csász. udvari fő tisztek és tisztviselők jelen vóltanak. A' nagy misét a' Versáliei Püspök tartotta, a' Te Deum laudamust a' Párisi Érsek éneklette el. A' templom, és annak külső tornáczaí dugva vóltak az áhétatoskodókkal. A' Császárné, és a' Császári herczeg asszonyok, a' Csász. thronussal által ellenben készitetett fel emelt helyben ültenek. — jelen vóltak a' Német Orzági Primas és a' Bádeni örökös fő herezeg is. — Dél után örömnappja vólt, mellyet vendégeskedéssel és vigsággal töltött el Páris városa.

A' midőn Napoleon Császár a' templom küszöbén a' Wesztfáliei Királlyal együtt bélépett volna, egy rövid de gyökeres beszéddel fogadta el őtet a' Párisi Érsek, mellyre következőképen felelt a' Fejedelem: Érsek Uram! Minden jó az Istentől jön, nagy győzedelmeket adott a' Mindenható ennékem, azért jöttem ebbe a' fő templomba, hogy azokért Eő Felségének hálakat adják,

és hogy magamat a' Kigyelmed és a' Papság imad-
tságába ajánlyam. A' templomból lett kimenete-
lekor így szólott ez a' nagy ember a' Párisi Ér-
sekhez: Tegye Kigyelmed bizonyossá a' Papságot
az én védelmezésemről, és mondja még nékik
Kigyelmed, hogy azt minden alkalmatosságokban
ereztetni fogom velek. — A' következett napon,
úgy mint Augustus 16-ik napján nagy vendégséget
adott a' Párisi Magistratus, mellyre a' Császárral
együtt, az egész Császári familia meg volt hívattat-
va. Maga a' Császár sok sürgető foglalatosságai
miatt meg nem jelenhetett, ellenben a' Császár-
né, a' Nápolyi Királyné, a' Westfáliai Király, a'
Bergi Nagy Hertzeg (Marsal M ü r a t) azt magok
jelenléteikkel meg tisztelték.

A' törvénytévő Tanátsnak gyűléseit követke-
zendő oratioval nyitotta fel Napoleon Csá-
szár: —

„Uraim! A' Kigyelmeitek utolsó ülésektől fog-
va; Európanak ábrázatját új háborúk, új győze-
delmek, új békefféges kötések változtatták meg.
Hogy a' Brandenburgiai Ház, melly a' mi szabad-
tságunk ellen leg elsőben öfzve esküdött, még
most is uralkodhatik, egyedül annak a' szives ba-
ratságnak köszönheti, mellyet a' hatalmas északi
Császár velem szerzett. Az Albis folyóviz mel-
lett egy Frantzia herczeg fog uralkodni, és ő az
az ő új jobbágyinak hafznokat az ő első szent
köteleffégeivel egyessíteni tudni fogja. — A' Szak-
szóniai Ház elvesztett szabadságát 50 esztendőnk
el forgása után vissza nyerte. — A' Warsóviai
Hercegségnek és Dántzig városának lakosi ha-

zajoknak és jussaiknak birtokában vannak. Minden nemzetek egyenlőképen örvendenek azon, hogy Angliának a' száraz Európába való veszedelmes bé folyásának semmivé lett tétetését láthatják. — Franciaország Német Országnak népeivel a' Rénusi Confoederatio törvényei, Spanyol, Hollandia, Olasz Országokkal, és Helvétziával a' Foederatismusnak, az az, az öfzve szövetségés alkotmányának törvényei által öfzve van kaptsolttatva. — A' mi Orosz Birodalommal való új szövetségünk két hatalmas nemzetnek költsönös becsültetésén fundáltatik. Mindenben, a' mit miveltem, mindenkor népeim boldogságát tartottam szemem előtt, melly nékem minden dicsőségemnél kedvesebb.“

„A' tengeren való békefféget is kívánom, e' pontban semmi indulatoskodásnak nem leszen az én meghatározásaimba bé folyása, még az ellen a' Nemet ellen sem leszen annak helye, melly a' részre való hajlásoknak jádzó labdája és áldozatja. A' tengeren való hadakozásnak kimenetelét akár hogy határozta legyen meg az isteni gondviselés, engemet az én népeim mindenkor egyenlőnek, és én az én népeimet mindenkor hozzám érdemeseknek találom. — Frantziák! A' ti utólsó időkben való magatok viselete, a' midőn a' ti Császárotok 500 mértföldre volt tölletek távol, az én erántatok való tiszteletemet, és azon gondolatimat, mellyekkel a' ti gondolkozástok modja eránt viseltettem, nagyon fel emelték, 's meg öregbitették. — Nagyon büszkélkettem abban, hogy én voltam köztetek az első. Hogy ti

az én 10 hólnapi távol létem alatt, és veszedelmeim közt róllam meg emlékeztetek, 's erántam való szereteteteknek próbáit adtátok, azon felette örvendettem. Ti jó és nagy Nemzet vagytok. Különbkülönbféle eszközökről gondolkoztam, hogy a' mi alkotmányunkat együgyűbbé, 's tökéletesebbé tehessem.

Néhány Párisi közönséges levelek, a' Császár távolléte alatt azon törekedtek, hogy a' nép megvilágosodását meg akadályoztathassák, és a' babonáságnak 's tudatlanságnak lelkét vissza hívthassák. Minémű indulattal viselteffék Napoleon Császár azok eránt az Irók eránt, a' kik másoktól bérbe fogadtatván az Obscurantismust vissza akarták vinni, meg tettzik azon szavaiból, a' mellyeket a' Nemzeti Institutum tagjainak audientziára lettbotsattatásokkor bosszusan mondott: Fájdalommal értettem, ú g y m o n d; hogy néhány emigransok, a' kiket én hazájokba vissza hivatam, a' kiket én betsüllettel és méltosággal meg tetéztem, két aszszony személlyel együtt, az obscurantismusnak, a' babonáság és tudatlanság mételeyeinek vissza vezetésekre néhány irkálókkal magokat öszve kaptolták. Ki adott nekik arra just, hogy ők a' türedelemmel ellenkező tzikkelyeket iktattassanak bé a' közönséges levelekbe? Nem utálna e' meg engemet a' Frantzia nemzet, ha én ezt a' gonoszságot el türném? Nem vólnának e' inkább arra kötelesek az irók, hogy engemet a' néppel szeretettetni igyekezzenek?